



Kort om 2009

[Januar] Internasjonal jubileumskonferanse

[April] Norge og BRIK-landene

[September] Valgdebatt på Latter

[November] NUPIs forskningspris til Fulvio Castellacci

[November] Seks utenriksministere i debatt

[Desember] Styreleder Kjetil Stuland går av

NUPI har lagt bak seg et jubileumsår med dagsordensettende 50-årsarrangementer og markante aktører fra den internasjonale og norske arena. I tillegg har instituttet levert gode resultat når det gjelder forskning og formidling. **Elsbeth Tronstad, styreleder NUPI**

Det er viktig at forskning og formidling om og i en spennende samtid reflekterer mulighetene og begrensningene i det internasjonale samarbeidet. Fra NUPI skal vi styrke vår evne til å forstå trendene i en ny multipolar verden. **Jan Egeland, direktør NUPI**



Styrets beretning 2009

I jubileumsåret 2009 har Norsk Utenrikspolitisk Institutt [NUPI] hatt godt tilfang av nye oppdrag og prosjekter, høy synlighet og en sunn økonomi. Styret er svært tilfreds med gjennomføringen av de ulike 50-årsarrangementene; med markante aktører fra den internasjonale og norske arena.

VIKTIGE SATSINGER I 2009

NUPI har todelt formål: forskning om og formidling av mellomfolkelige spørsmål og internasjonale forhold. NUPI bidrar med kunnskap om internasjonale spørsmål på en rekke områder og fagfelt: maktforhold, sikkerhetspolitikk, utvikling, energi, internasjonal økonomi og norsk utenrikspolitikk.

NUPIs forskning dekker følgende temaområder:

- Norsk sikkerhetspolitikk, europeisk sikkerhet og transatlantiske relasjoner
- Global styring, stormaktsrivalisering og statssystem
- Energi og geopolitikk
- Internasjonal handel og investeringer, teknologi og økonomisk vekst
- Utvikling, statsdannelser og sikkerhet, fattigdom og korrupsjon
- Konflikt og fredsbygging
- Flernasjonale operasjoner og sikkerhet

I tillegg til kompetanse på temaområder har NUPI områdekompetanse på Balkan, Russland og Eurasia, Afrika, Europa og EU, Latin-Amerika og USA. Instituttet prioriterer styrking av kompetanse på Asia, og særlig India og Kina.

NUPI har i løpet av 2009 etablert 27 nye eksternt finansierte prosjekter. Forskning om fredsbygging og sikkerhetspolitikk er det største forskningsfeltet og omfatter både grunnforskning og anvendte programmer som går på tvers av avdelinger. Innenfor dette feltet kan bl.a. nevnes prosjektet [Det norske forsvaret i Afghanistan: erfaringshåndtering, doktrineutvikling og strategisk effekt](#) som har hatt svært høy synlighet i 2009.

Innen for forskning på krig og konflikt utføres det også en rekke prosjekter med kvinneperspektiv, bl.a. [Women, Peace and Security and the Protection of Civilians](#), [Seksualisert vold i krig](#) og [Challenges to Implementing Resolution 1820 in MINURCAT, Chad](#)

Et senter for global organisering og styring er under utvikling ved NUPI og vil omfatte forskningsinnsats knyttet til tre hovedinnretninger; teoretisk tilnærning til global styring; global økonomisk styring og sikkerhetspolitikk. Dette vil være et av hovedsatsingsområdene for NUPI i 2010.

NUPI har vektlagt samarbeidsprosjekter med andre institusjoner, nasjonale og internasjonale. Nye prosjekter som kan nevnes i den sammenheng er [Nordic Security Competence](#), [The Future of the UN Peacebuilding Commission](#) og [Russcasp](#)-prosjektet.

Innenfor formidling og kommunikasjon har hovedsatsingene vært knyttet til to hovedprosjekt: Utviklingen av nettstedet hvorthenderdet.nupi.no og gjennomføringen av [50-årsjubileet](#).

VIRKSOMHETSRESULTATER 2009

NUPIs virksomhetsmål for 2009 er:

1. NUPI skal påbegynne arbeidet med å tilpasse seg det nye finansieringssystemet, strategisk og økonomisk
2. NUPI skal utarbeide en helhetlig strategi for hvordan instituttet på lengre sikt skal tilpasse seg det nye finansieringssystemet
3. NUPI skal være et ledende miljø for presentasjon og diskusjon om internasjonal politikk, med særlig ansvar for å ivareta kommunikasjonen med elever og studenter og i den brede offentlighet.

Innenfor virksomhetsmålene er det i samråd med Kunnskapsdepartementet fastsatt ett eller flere prestasjonskrav.

Tilpasning til nytt finansieringssystem

Fra 2009 er det innført et nytt finansieringssystem som innebærer at hovedtyngden av basisbevilgningen allokteres gjennom Norges forskningsråd. I tillegg bevilget Kunnskapsdepartementet om lag 3,2 millioner kroner til NUPIs nasjonale

Delrapporter

[Årsverkfordeling](#)[IA-avtalen og HMS-arbeidet](#)[IKT-arkitektur](#)[Likestilling](#)[Miljøledelse i statlige virksomheter](#)[Offentlige anskaffelser](#)[Risikovurdering](#)[Samfunnssikkerhet og beredskap](#)[Systematiske brukerundersøkelser](#)

Forskningsavdelingene

Avdeling for internasjonal politikk
 Avdeling for internasjonal økonomi
 Avdeling for utviklingsstudier
 Avdeling for Russland og Eurasia
 Avdeling for sikkerhet og konflikthåndtering

kommunikasjonsoppgaver.

NUPI har i alle år søkt og fått betydelig prosjektfinansiering fra Utenriks- og Forsvarsdepartementet. I 2009 utgjorde inntekter fra disse to departementene hele 49,5 % av NUPIs samlede inntekter. Det er uklart hvorvidt disse inntektene klassifiseres som oppdrag eller bidrag i det nye finansieringssystemet for basisbevilgning. En klassifisering som oppdrag vil gi positiv uttelling for indikatoren nasjonale oppdragsinntekter, se tabell under, og systemets relevansandel.

NUPI har i 2009 lagt ned et betydelig arbeid for å få tydeliggjort definisjonen av oppdrag og konsekvenser av ulike måter å håndtere disse inntektene. Dette arbeidet har vært vellykket i den forstand at innføringstakten for systemet er moderert og innføringsperioden forlenget, sammenlignet med tidligere planer. Imidlertid finner NUPIs styre grunn til å bemerke at definisjonen av oppdragsinntekter i det nye finansieringssystemet for basisbevilgning skaper større uforutsigbarhet for mange institutter.

Indikatorene i det nye finansieringssystemet er: Nasjonale oppdragsinntekter, inntekter fra Norges Forskningsråd og internasjonale finansieringskilder, vitenskapelig publisering, avlagte doktorgrader og bistillinger i U&H-sektoren. Kunnskapsdepartementet har satt som et prestasjonsmål for NUPI at den samlede uttellingen på indikatorene skal være på minst samme nivå i 2009, som i 2008.

Sammenlikning av resultater i 2008 og 2009 i forhold til indikatorene i det nye finansieringssystemet:

Indikator	2008	2009
Nasjonale oppdragsinntekter	29,7 mill. kroner	30,9 mill. kroner
Inntekter fra Norges Forskningsråd	9,8 mill. kroner	8,3 mill. kroner
Internasjonale inntekter	1,5 mill. kroner	1,1 mill. kroner
Vitenskapelig publisering	59 publiseringer	80 publiseringer
Avlagte doktorgrader	1 doktorgrad	3 doktorgrader
Forskerårsverk i bistillinger - U&H	1,4 årsverk	1,7 årsverk

NUPI-biblioteket

Utenrikspolitikk WTO nordområdene
FN Russland terrorisme NATO
internasjonal økonomi sikkerhet
EU bistand krig handel

NUPI-BIBLIOTEKET
spesialbibliotek for internasjonale spørsmål

Kontakt oss
bib@nupi.no
22 99 40 67 (09-16)

Søk i NUPIs Biblioteksbase

NUPI har et stort og omfattende internasjonalt nettverk og en utpreget internasjonal profil. Medarbeiderne har et utstrakt forskningssamarbeid med utlandet og deltar regelmessig ved internasjonale konferanser og seminarer. Utenlandske gjesteforskere har oppholdt seg til sammen 16 måneder ved NUPI. Tre av NUPIs forskere har hatt opphold i utlandet, tilsvarende 19 månedeverk. Inntekter fra internasjonale kilder utgjorde 1,1 millioner kroner, og 1,7 prosent av totale driftsinntekter. Resultatet er lavere enn de prestasjonskrav som er satt. NUPI har derfor innledet strategiske samarbeidsrelasjoner med internasjonale nettverk med sikte på økt internasjonal inntjening i 2010, med særlig vekt på EU-programmer og nordiske søsterinstitutter.

NUPI har til sammen om lag 60 prosjekter med ekstern finansiering i 2009. Prosjektene er finansiert med midler fra internasjonale samarbeidsprosjekter, Forsvarsdepartementet, Utenriksdepartementet og Norges forskningsråd. En utfordring for NUPI er tilfang av prosjekter finansiert av Norges forskningsråd. Dette er prosjektmidler som gir mulighet til større grad av langsiktighet og grunnforskning, og er av sentral betydning for at instituttet skal sikre seg langsiktig kompetanse. I 2009 utgjør inntekter fra Norges forskningsråd 8,3 mill. kroner, tilsvarende 12,6 % av driftsbudsjettet, noe som er en nedgang fra 2008.

Måloppnåelsen på indikatorene er tilfredsstillende, men NUPI må ha sterkt fokus på å øke prosjektfinansieringen fra Norges Forskningsråd og internasjonale inntekter. Dette er viktig for å sikre langsiktig basisfinansiering for instituttet.

NUPI har i tråd med Kunnskapsdepartementets føringer utviklet en strategi for tilpasningen til nytt finansieringssystem med følgende overordnede mål:

En best mulig uttelling for NUPI på indikatorene som inngår i finansieringssystemet for basisbevilgning fra Norges forskningsråd, NFR. Dette for å unngå at NUPIs basisbevilgning fra NFR blir dramatisk redusert som følge av innføringen av systemet.

Strategien inneholder fastsatte mål og forslag til tiltak for de seks indikatorene. De seks indikatorene prioriteres ut fra den prosentvise innvirkningen relevansandelen og de enkelte indikatorene har i systemet.

Ledende miljø for presentasjon og diskusjon om internasjonal politikk

I tråd med NUPIs formålsparagraf vektlegges synlighet og deltakelse i det offentlige ordskiftet høyt. NUPI arrangerte hele 88 seminarer og konferanser i 2009. Målgruppene for arrangementsvirksomheten har variert fra forskningsmiljøer til allmennheten, med særlig vekt på forvaltning og organisasjoner. Til sammen har NUPIs arrangementer i 2009 hatt rekordhøy deltakelse, om lag 5 200 deltakere.

NUPIs forskere har også i 2009 vært mye brukt som kilder, kommentatorer og dagsordensettere i mediene. Det er registrert om lag 3 150 presseoppslag i norske nett- og papirmedier, mot 2500 i foregående år. De dominerende sakene i 2009 har vært Afghanistan og Pakistan, Kongo, Fredsprisen til President Obama, Iran og Irak, i tillegg til bred omtale av våre ulike jubileumsarrangementer.

I tillegg til omfattende mediesynlighet er det satt som prestasjonskrav at det pr. forskerårsverk ved NUPI skal bli skrevet og publisert i gjennomsnitt to kronikker i aviser og tidsskrifter. Det har vært publisert 83 kronikker i 2009.

NUPIs nettsted har i gjennomsnitt hatt 22 500 brukere inne på www.nupi.no hver måned. Dette representerer en økning på 12 % fra 2008. Langt større vekst har det imidlertid vært på NUPIs satsingsnettsted for unge i aldersgruppen 15-25 år [hvorhenderdet.nupi.no](http://www.hvorhenderdet.nupi.no). Antallet brukere på nettstedet har fordoblet seg bare i løpet av andre halvår 2009. Tendensen er at bruken er klart økende fra måned til måned og ved utgangen av året målte vi i overkant av 200 daglige brukere. Antallet jevnlig mottakere av nyhetsbrevet er 4 050 mailadresser. I tillegg er det opprettet en egen [facebook-gruppe](#) for nettstedet som vil være den viktigste kanalen for å rekruttere elever i tiden framover. Skolebesøk fra videregående klasser fra hele landet er også en viktig rekrutteringskanal for nettstedet, ved siden av egenverdien i direkte formidling overfor målgruppen.

NUPI har satt seg som mål å være et ledende miljø for presentasjon og diskusjon om internasjonal politikk. Måloppnåelsen i 2009 har vært god.

Samlet sett er resultatmålene for virksomheten i 2009, etter styrets oppfatning, oppnådd på en tilfredsstillende måte.

FORSKNINGSKAPASITET OG ØKONOMISKE RESSURSER

Årsregnskapet for 2009 presenteres med et overskudd på kr. 134 856 kroner. Overskuddet er lavere enn det som ble lagt til grunn i budsjettet, noe som skyldes lavere infrastruktur-inntekter. Overskuddet for 2009 er lagt til virksomhetskapitalen som utgjør 4,6 millioner kroner. Det er fortsatt et mål å øke virksomhetskapitalen ytterligere for å gi instituttet større handlefrihet og en økonomisk buffer i en mer uforutsigbar finansieringssituasjon. Omsetningen var om lag 65,5 millioner kroner, hvilket er en økning på 3 % sammenliknet med 2008. NUPIs inntekter kommer fra blant annet Utenriksdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Forsvarsdepartementet og Norges Forskningsråd.

Inntektsfordeling (2005 - 2009)

	2009	2008	2007	2006	2005
Utdannings- og forskningsdep.	31,0 %	29,4 %	33,4 %	32,0 %	29,7 %
Utenriksdepartementet	37,0 %	36,5 %	32,5 %	42,0 %	45,3 %
Forsvarsdepartementet	12,5 %	7,1 %	8,1 %	3,3 %	3,2 %
Norges Forskningsråd	12,6 %	15,3 %	10,6 %	9,8 %	13,4 %
Andre departementer	2,2 %	3,5 %	4,9 %	4,0 %	2,7 %
Norsk næringsliv	3,0 %	4,5 %	5,4 %	5,8 %	2,7 %
Utenlandske kilder	1,6 %	2,4 %	3,4 %	1,4 %	1,2 %
Salg av publikasjoner	-0,2 %	1,3 %	1,5 %	1,6 %	1,8 %
Andre inntekter	0,1 %	0,0 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %

Fra 2009 er det innført et nytt finansieringssystem som innebærer at hovedtyngden av grunnfinansieringen allokteres gjennom Norges forskningsråd, 16,8 millioner kroner. I tillegg bevilger Kunnskapsdepartementet 3,3 millioner kroner til NUPIs nasjonale informasjons- og kommunikasjonsoppgaver.

MEDARBEIDERRESSURSENE OG ARBEIDSPLASSEN

Det ble i 2009 utført 72,3 [årsverk](#) ved instituttet som er om lag på samme nivå som 2008. Antallet forskerårsverk har økt fra 37,8 til 38,3 i 2008. Andelen kvinnelige forskere er økt fra 26 prosent i 2008, til 28 prosent i 2009. Dette er en positiv utvikling og bekrefter at nedgangen i 2008 var et kortiktig tilbakeslag. NUPI legger stor vekt på å forbedre kvinneandelen, og rekruttering av kvinner har vært og er et viktig anliggende for instituttet. Se for øvrig delrapport om [likestilling](#).

Arbeidsmiljøet på NUPI betegnes som godt. Det legemeldte sykefraværet i perioden 1/10-08 - 31/9-09 var gjennomsnittlig 3,32 %, noe som er godt innenfor målsetningen på under 4 prosent.

NUPI beholder sin posisjon som et av Norges ledende institutter på internasjonale spørsmål. Styret har merket seg at NUPI fremdeles er blant verdens ledende "tenketanker". Blant de 50 fremste tenketanker finner man NUPI på 37. plass, i konkurranse med 5400 organisasjoner.

[The think tanks 2009.pdf](#) 684,57 kB



Årsverkfordeling

Det ble i 2009 utført 72,3 årsverk ved instituttet, som er omlag på samme nivå som fjoråret. Årsverkene fordeler seg på 38,2 forskerårsverk og 18 knyttet til informasjon, bibliotek og administrasjon. Det er etablert en egen kategori stillinger, prosjektkoordinator tilsvarende 4,5 årsverk knyttet til de anvendte programmene ved NUPI. Videre stod studentstipendiater og sivilarbeidere for henholdsvis 7,5 og 2,1 årsverk.

Antall årsverk utført av henholdsvis kvinner og menn var 46,5 og 25,5 mot 23,7 og 49,3 i 2008.

Fordeling av årsverk (2003 - 2009)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Forskere	38,8	40,3	35,1	32,7	35,3	37,8	38,2
Rådgivere						4	4,5
Kommunikasjon og administrasjon	19,7	19,7	19,2	18,7	18,2	18,6	18
Stipendiater og sivilarbeidere	11,3	12	11,8	11,8	11,9	12,6	11,6
SUM	69,8	72	66,1	63,2	64,3	73	72,3

Avdelingsvis fordeling

Avdelinger	Ansatte	Studenter	Andre	Sum
Internasjonal politikk	11,7	1,3	1,0	14,0
Internasjonal økonomi	4,5	1,5		6,0
Russland og Eurasia	9,8	1,3	0,4	11,5
Utviklingsavdelingen	5,2	0,8		6,0
Sikkerhet og konflikthåndtering	11,6	2,6	1,0	15,2
Kommunikasjon	8,0		1,6	9,5
Administrasjon	9,9			9,9
SUM	60,7	7,5	4,0	72,2



IA-avtalen og HMS-arbeidet

Det legemeldte sykefraværet var på 3,32 % i perioden 1.10.2008 - 30.9.2009. Dette er godt innenfor målsetting om maksimalt 4 %. NUPI har som mål å holde sykefraværet på dette nivået framover. Medarbeidere med redusert funksjonsevne følges rutinemessig opp i samarbeid med Oslo HMS-senter.

Seniorpolitikk

Det er utarbeidet en egen seniorpolitikk ved instituttet. Pensjonsalderen ved instituttet er høy og derfor er det ikke nødvendig å iverksette særskilte tiltak for å øke denne.

Integrering og inkludering av personer med innvandrerbakgrunn

NUPI har en høy andel ansatte med innvandrerbakgrunn. Ved utgangen av 2009 var det elleve medarbeidere ved instituttet i denne kategorien, sju i heltidsstillinger og fire i deltidstillinger.

HMS-arbeidet

Oslo HMS-senter er en viktig samarbeidspartner på dette området, både i oppfølgingen av den enkelte medarbeider og instituttet som helhet.



IKT-arkitektur

NUPI er ansvarlig for tre offentlige nettsted: www.nupi.no; www.hvorhenderdet.nupi.no og www.Trainingforpeace.org. I denne forbindelse er de to førstnevnte av relevans. En gjennomgang av de syv arkitekturprinsippene som er utarbeidet av Difi gir følgende resultat:

- Tjenesteorientering: NUPIs rolle er å informere om internasjonale forhold. Årsaken til at vi har etablert nettstedet Hvor hender det, er at vi ønsker å tilgjengeliggjøre forskning for et bredere publikum. Tilbakemeldinger på dette nettstedet indikerer at vi langt på vei lykkes med formålet.
- Interoperabilitet: Løsningene som er valgt for NUPIs nettsteder er ikke til hinder for samhandling.
- Tilgjengelighet: Dette har vært et førende prinsipp i utviklingen av nettstedene og vi jobber kontinuerlig med å følge W3C-standard.
- Sikkerhet: Publiseringsløsningen gir mulighet for sporbarhet, og tilfredsstillende forøvrig de lovmessige krav som gjelder for denne typen nettsteder.
- Åpenhet: NUPIs nettsteder er basert på åpne standarder og følger FADs regler for offentlig publisering. NUPI bestreber også at nettstedene er tilgjengelige uvavhengig av nettleser.
- Fleksibilitet: Løsningene tilfredsstillende kravet om fleksibilitet.
- Skalerbarhet: Løsningene tilfredsstillende kravet om skalerbarhet.

NUPI legger vekt på og har stor nytte av kvalitetsgjennomgangen som årlig foretas av norge.no.



Likestilling

Rekruttering av kvinner er et viktig anliggende for instituttet. I 2009 har to kvinner fått fast ansettelse som seniorforsker. Totalt har det vært lyst ut 6 stillinger i 2009 og i fire av disse stillingene har kvinner blitt ansatt. Andelen kvinnelige forskerårsverk har økt fra 26 % i 2008 til 28 % i 2009. Instituttet arbeider for å øke denne andelen ytterligere. Ved instituttet som helhet har 35 % av de rapporterte årsverkene blitt utført av kvinner.

I instituttets stab inngår fem kvinner med doktorgrad. I tillegg er det fire kvinnelige forskere som arbeider med sine doktorgrader. Dette tallet er uendret fra 2008.

Studentstipend er et viktig virkemiddel i NUPIs forskerrekruttering. I 2009 tilsvarte studentstipend ved instituttet 7,5 årsverk, 4,5 av disse var kvinner.

Gjennomsnittlig bruttolønn for NUPIs stab per 31.12.2009 var kr. 455 364, en økning på 3 % fra 2008. Gjennomsnittlig bruttolønn for henholdsvis kvinner og menn var kr. 405 579 og kr. 479 711 ved utgangen av 2009. Blant de 25 % høyest lønnede ved instituttet var det 13 % kvinner og blant de 25 % lavest lønnede var andelen kvinner 60 %.

Ved utgangen av 2009 var det 10 deltidsansatte ved instituttet, både i form av ansatte med redusert stillingsprosent og forskere i såkalte to-er stillinger. Deltidsansatte utgjorde henholdsvis 14 og 16 % av den kvinnelige og mannlige delen av staben.

Det arbeides også for å få flere kvinner inn i NUPIs ledelse. En kvinnelig avdelingsleder gikk i 2009 ut i en lengre permisjon og har blitt erstattet av en annen kvinne.

De viktigste virkemidlene for å øke kvinneandelen ved NUPI er:

- Arbeide aktivt for å få gode kvinnelige søkere ved ledige forskerstillinger,
- Identifisere hvordan mulige hospiteringsordninger og andre kortvarige stillinger kan benyttes i denne sammenheng og
- Bruke doktorgradsprogram og ordningen med interns aktivt i denne sammenheng.



Miljøledelse i statlige virksomheter

NUPI har knyttet sitt arbeid med miljøledelse opp mot områdene avfall, energi og innkjøp. Papir har tradisjonelt utgjort den største delen av instituttets avfallsmengde. Det har gjennom flere år blitt arbeidet med å redusere papirbruken ved instituttet med gode resultater. Papirbruken kan reduseres ytterligere og vil ha et fortsatt fokus i denne sammenheng.

Det arbeides videre for å sikre at IKT-utstyr og inventar får en så lang levetid som mulig, gitt eksisterende krav til funksjonalitet.

Ved kjøp av nytt utstyr er energieffektivitet og miljøvennlighet viktige kriterier. Det arbeides videre med andre energibesparende tiltak knyttet til driften av NUPIs lokaler, i samråd med eier av lokalene.

Reiseaktiviteten vil holdes på et høyt nivå ved instituttet. Internasjonale samarbeidsrelasjoner, gjesteforskeropphold, feltarbeid og deltakelse ved konferanser og møter er suksesskriterier som krever omfattende reisevirksomhet og en tilhørende belastning på miljøet.



Offentlige anskaffelser

NUPI er underlagt regelverket for offentlige anskaffelser. De fleste av NUPIs anskaffelser ligger innenfor laveste terskelverdi og krever ingen omfattende utlysingsprosedyre. Innkjøpsomfanget innen IKT er imidlertid så stort at instituttet i 2009 gjennomførte en anskaffelsesprosess etter dette regelverket som resulterte i at det i august ble inngått en rammeavtale for kjøp av IKT-utstyr med Itello AS.

Planlagte anskaffelser vurderes løpende mot dette regelverket. I tillegg undersøkes tilkobling til aktuelle e-handelsløsninger.



Risikovurdering

NUPI har i sitt arbeid med risikostyring satt fokus på følgende risikofaktorer i forhold til gjeldende mål for instituttet:

1. Tap av omdømme / renommé
2. Svikt i og fragmentering av inntekter
3. Tap av kritisk kjernekompetanse
4. Nedgang i vitenskapelig publisering

Denne listen gjengir en prioritert rekkefølge av disse ut fra en funksjon av sannsynlighet for at faktoren kan oppstå og konsekvensen av denne.

Tap av omdømme, inntekter og kompetanse er forhold som henger tett sammen og som alle vil ha innvirkning på NUPIs styringsparametere. Instituttet kan vanskelig leve lenge med betydelige tap for de nevnte forhold, men er innstilt på å kunne håndtere mindre variasjoner i inntektssammensetningen og en turnover i staben på et normalt nivå.

I 2009 har instituttet lagt vekt på styrking av instituttets omdømme, blant annet gjennom programmet for markering av NUPIs 50 års jubileum. NUPI har også styrket sin kapasitet på prosjektoppfølgning og rapportering for å kunne imøtekomme krav fra ulike finansieringskilder.

På inntektssiden har instituttet hatt fokus på å styrke inntjening fra ulike kilder og samtidig arbeidet med tilpasning til det indikatorbaserte finansieringssystemet for basisbevilgning. Dette arbeidet fortsetter inn i 2010.

Kompetanseutvikling og oppfølging av NUPIs stab er en kontinuerlig prosess ved instituttet. I siste halvår av 2009 er det blant annet igangsatt arbeid med en egen personalstrategi, som vil bli sluttbehandlet våren 2010.



Samfunnssikkerhet og beredskap

NUPs plan for samfunnssikkerhet og beredskap *Beredskapsplan: Varslings- og etableringsplan ved kriser og katastrofer i fredstid* ble opprinnelig utarbeidet i 2005 og er under kontinuerlig revisjon.

Formålet med planen er:

- Avklaring av alvorlige krisesituasjoner som kan utgjøre en umiddelbar trussel mot liv, helse eller store materielle verdier.
- Beskrivelse av ansvarsforhold, organisering, rutiner for varsling, informasjonshåndtering og dokumentasjon.
- Ansvarsforhold knyttet til ajourhold av planen og øvelser på bakgrunn av krisesituasjoner.

Instituttet har definert ulike krisescenarier, basert på ROS-analyser gjennomført høsten 2009. På denne bakgrunn er det identifisert krisescenarier knyttet til:

- liv og helse
- ulykker og katastrofer
- terror og kriminalitet

Det har vært gjennomført øvelser og derpå følgende evalueringer. Avdekkede behov for konkretisering av planverket pågår.

Ut fra et samfunnsperspektiv er NUPs arbeid med beredskap i forbindelse med kriser og katastrofer i fredstid i hovedsak knyttet til kommentatorfunksjonen i media.



Systematiske brukerundersøkelser

Det er utviklet et system for tilbakemelding på NUPIs nettsted nupi.no og nettstedet www.hvorhenderdet.nupi.no. Dette systemet skulle vært implementert i første halvår 2009. På grunn av nødvendig oppgradering av publiseringsløsningen har implementeringen blitt forsinket, men det tas sikte på at systemene for tilbakemelding er på plass i løpet av første halvår i 2010.

Nettstedet www.hvorhenderdet.nupi.no har en gruppe brukere i alderen 15 - 20 år som møtes en gang i året. Neste møte i gruppen er satt til medio april 2010. Gruppen gir nyttige innspill til videreutviklingen av nettstedet.



Tre illustrasjoner

Iraks framtid på Iraks premisser

DDR-prosesser - avvæpning, demobilisering og reintegrering

MICRO-DYN: Konkurranseskraft i kunnskapsbaserte økonomier

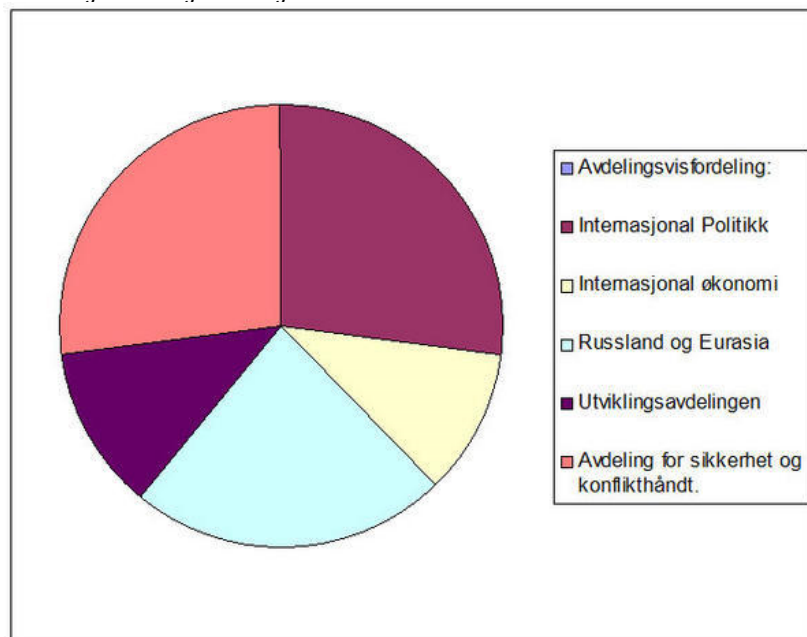
Publisering (2004 - 2009)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Vitenskapelige tidsskriftartikler	26	30	30	31	38	33
- herav internasjonale tidsskrifter	11	21	18	25	25	16
Vitenskaplige artikler i bøker	-	-	-	22	16	39
Vitenskapelig publisering totalt	-	-	51	58	59	80
Eksterne rapporter	38	25	41	35	22	21
Nupi-publikasjoner	56	46	24	24	39	30

Avlagte doktorgrader (2004 - 2009)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Menn	2	0	1	0	0	3
Kvinner	1	0	1	1	1	0
Sum	3	0	2	1	1	3

Fordeling forskningsavdelinger





Tre illustrasjoner

Iraks framtid på Iraks premisser

DDR-prosesser - avvæpning, demobilisering og reintegrering

MICRO-DYN: Konkurranseskraft i kunnskapsbaserte økonomier

>>Disputert i 2009:

Benjamin de Carvalho

NUPI-forskeren ble tildelt doktorgrad på bakgrunn av doktorgradsavhandlingen: *Sovereignty, Religion, and the Nation-State: Statecraft and Collective Identity in England, c. 1530-1601*. Sermonien gikk av stabelen ved Universitetet i Cambridge fredag 16. mai.

Iver B. Neumann

"Diplomats and Diplomacy: An Anthropological View"

9. september forsvarte NUPIs forskningssjef Iver B. Neumann sin doktorgrad i Sosialantropologi ved Universitetet i Oslo. Sermonien gikk av stabelen på Universitetet Blinderen i Oslo. Dette er Iver B. Neumanns andre doktorgrad.

Henrik Thune

"Beyond the CNN effect. Towards a constitutive understanding of media power in international politics". Henrik Thune forsvarte sin doktorgrad ved Universitetet i Oslo tirsdag 17. november 2009. Temaet for Thunes avhandling er nyhetsmedias makt og innflytelse over staters utenrikspolitiske handlinger og prioriteringer i internasjonal politikk.

>>Doktorgradsprosjekter under arbeid i 2009

Halvard Leira

Dominating Friends? Norway and the Atlantic Hegemons

Helge Blakkisrud

Towards a Federal Russia?

Amit Kumar Shrivastava

Corruption, Governance and Development Aid: A Case Study of Poverty Alleviation Programmes in India and Bangladesh 1980-2000

Julie Wilhelmsen

When Global Conflict fuels local war.

Øivind Eggen

The impact of foreign aid on state building

Heidi Kjærnet

Petroleum, politics and power: The cases of Azerbaijan, Kazakhstan and Russia
I samarbeid mellom FNI, Econ og NUPI.

Kari M. Osland

New Wars: Regime changes, Legitimacy and Security Sector Reform

Jon Harald Sande-Lie

Developmentality: indirect governance within the aid sector

Thomas von Brasch

Technology, spillovers and skill structure
I samarbeid mellom SSB og NUPI



Note 3. Andre driftskostnader

Husleje	
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	
Mindre utstyrsanskaffelser, tele og EDB-drift mv.	2 53
Konsulentier og andre kjøp av tjenester fra eksterne	12 257
Reiser og diett	1 364,2
Overført samarbeidspartnere	1 349 212
Trykking, kopiering og utendørs	608 312
Samlinger, konferanse og utendørs	525 310
Bibliotek, aviser, bøker og tidsskrifter	25 665 958
Øvrige driftskostnader	
Sum andre driftskostnader	

Driftsmidler

Anskaffelseskost 31.12.2005	
Avdrag anskaffelse 31.12.2005	
Tilgang i 2006	1 158 159
Andre utgifter til anskaffelse i 2006	502 310
Andre utgifter til anskaffelse i 2006	
nedskrivninger pr 31.12.2006	
Driftsmidler pr 31.12.2006	1 660 919

Formalitetene

Regnskapsprinsipper

Ledelseskommantar

Styrets signaturer

Statregnskapsrapportering for nettobudsjetterte virksomheter

	Note	31.12.2009	31.12.2008
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	20 353 211	18 689 204
Tilskudd og overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer	1	42 146 760	39 743 062
Salgs- og leieinntekter	1	-54 080	829 598
Andre driftsinntekter	1	3 021 546	4 388 574
Sum driftsinntekter		65 467 438	63 650 437
Driftskostnader			
Lønn og sosiale kostnader	2	40 670 747	39 506 855
Andre driftskostnader	3	23 912 716	22 705 564
Avskrivninger	4	741 283	796 961
Sum driftskostnader		65 324 746	63 009 379
Ordinært driftsresultat		142 692	641 058
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	5	4090	235
Finanskostnader	5	11 926	3 144
Sum finansinntekter og finanskostnader		-7 836	-2 909
Resultat av ordinære aktiviteter		134 856	638 149
Periodens resultat		134 856	638 149
<i>Disponeringer: overført til virksomhetskaptal</i>	6	134 856	638 149



Formalitetene

Regnskapsprinsipper

Ledelseskommentar

Styrets signaturer

Statregnskapsrapportering for nettobudsjetterte virksomheter

Note 3. Andre driftskostnader

Husleje	2 53
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	12 257
Mindre utstyrsanskaffelser, tele og EDB-drift mv.	1 364,2
Konsulentier og andre kjøp av tjenester fra eksterne	1 349 212
Reiser og diett	608 312
Trykking, kopiering og utendørs	525 360
Samlinger, konferanse og utendørs	25 665 958
Bibliotek, aviser, bøker og tidsskrifter	
Sum andre driftskostnader	

Driftsmidler

Anskaffelseskost 31.12.2005	
Avdrag anskaffelsestillegg 1.2006	1 158 159
Avdrag utdelt til 2006	502 310
Andre utgifter til anskaffelsestillegg	
Sum driftsmidler pr 31.12.2006	4 666 919

	Note	31.12.2009	31.12.2008
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
It- og kommunikasjonsutstyr	4	880 276	1 078 837
Maskiner og transportmidler			
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	4	328 229	407 880
<i>Sum varige driftsmidler</i>			1 486 717
Sum anleggsmidler		1208 506	1 486 717
B. Omløpsmidler			
Fordringer			
Kundefordringer	7	3 814 274	6 980 998
Andre fordringer	8	1 083 461	978 423
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	10	1 366 904	624 672
<i>Sum fordringer</i>		6 264 639	8 584 094
Kasse og bank			
Bankinnskudd	11	32 517 664	32 025 524
Andre kontanter og kontantekvivalenter	11	3 453	4 930
<i>Sum kasse og bank</i>		32 521 117	32 030 454
Sum omløpsmidler		38 785 756	40 614 548
Sum Eiendeler		39 994 261	42 101 265



Formalitetene

Regnskapsprinsipper

Ledelseskommmentar

Styrets signaturer

Statregnskapsrapportering for nettobudsjetterte virksomheter

Note 3. Andre driftskostnader

Husleje	2 53
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	12 257
Mindre utstyrsanskaffelser, tele og EDB-drift mv.	1 364,2
Konsulentier og andre kjøp av tjenester fra eksterne	1 349 212
Reiser og diett	608 312
Overført samarbeidspartnere	525 360
Trykking, kopiering og utendørs	25 665 658
Samlinger, konferanse og utendørs	
Bibliotek, aviser, bøker og tidsskrifter	
Øvrige driftskostnader	
Sum andre driftskostnader	

Driftsmidler

Anskaffelseskost 31.12.2009	1 158 159
Avregning anskaffelse tilgang i 2009	502 312
Andre utgifter til anskaffelse i 2009	
nedskrivninger pr 31.12.2009	
Driftsmidler pr 31.12.2009	1 660 471

	Note	31.12.2009	31.12.2008
VIRKSOMHETSKAPITAL OG GJELD			
C. Virksomhetskapi tal			
Opptjent virksomhetskapi tal			
Opptjent virksomhetskapi tal	6	4 582 094	4 447 238
<i>Sum opptjent virksomhetskapi tal</i>		4 582 094	4 447 238
Sum virksomhetskapi tal		4 582 094	4 447 238
D. Gjeld			
Avsetning for langsiktige forpliktelse r			
Ikke inntektsfø rt bevilgning knyttet til anleggsmidde r	4	1 208 506	1 486 717
<i>Sum avsetning for langsiktige forpliktelse r</i>		1 208 506	1 486 717
Kortsiktig gjeld			
Leverandø rgjeld		2 556 400	2 511 411
Skyldig skatte trekk		1 842 114	1 543 558
Skyldige offentlige avgifte r		1 063 583	1 262 035
Avsatte feriepenge r		3 506 851	3 345 103
Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekte r	10	17 646 867	18 318 753
Anne n kortsiktig gjeld	12	769 530	1 538 464
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		27 385 345	28 519 325
III Avregning med statskassen			
Ikke inntektsfø rt bevilgning (nettobudsjette rte)	9	6 818 317	7 647 985
<i>Sum avregning med statskassen</i>		6 818 317	7 647 985
Sum gjeld		35 412 168	37 654 027
Sum virksomhetskapi tal og gjeld		39 994 261	42 101 265



Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med de anbefalte statlige regnskapsstandardene (SRS).

ÅPNINGSBALANSE

Ved utarbeidelse av åpningsbalansen er det lagt til grunn at bruksverdi basert på gjenanskaffelsesverdi representerer verdien for fysiske eiendeler, mens virkelig verdi benyttes når det gjelder finansielle eiendeler.

Ved fastsettelse av gjenanskaffelsesverdi er det tatt hensyn til slit og elde, teknisk funksjonell standard og andre forhold av betydning for verdifastsettelsen.

Finansieringen av anleggsmidler, som er inkludert i åpningsbalansen for første gang, er klassifisert som en langsiktig forpliktelse. Denne forpliktelsen løses opp i takt med avskrivningen på de anleggsmidlene som finansieringen dekker.

For omløpsmidler er virkelig verdi benyttet som grunnlag for verdsettelsen. Omløpsmidler, fratrukket kortsiktig gjeld og eventuelle øvrige forpliktelser, fremkommer som avregning med statskassen.

TRANSAKSJONSBASERTE INNTEKTER

Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Salg av tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

INNTEKTER FRA BEVILGNINGSFINANSIERTE AKTIVITETER

Bevilgninger inntektsføres i den periode da aktiviteten som bevilgningen er forutsatt å finansiere er utført, det vil si i den perioden kostnadene påløper. Ved avleggelse av årsregnskapet er årets endelige bevilgning til drift inntektsført.

KOSTNADER

Kostnader som gjelder transaksjonsbaserte inntekter, regnskapsføres i samme periode som tilhørende inntekt. Kostnader som finansieres ved bevilgning regnskapsføres i den periode aktivitetene som bevilgningen er forutsatt å finansiere er utført.

PENSJONER

Det er i SRsene lagt til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Det er således *ikke* foretatt beregning eller avsetning for eventuell over-/underdekning i pensjonsordningen som tilsvarer NRS 6. Årets pensjonskostnad tilsvarer derfor årlig premiebeløp til Statens Pensjonskasse (SPK).

KLASSIFISERING OG VURDERING AV BALANSEPOSTER

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, og poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger og nedskrives til virkelig verdi ved eventuell bruksendring.

VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler er balanseført og avskrives over driftsmidlets økonomiske levetid.

FINANSIERING AV PERIODISERTE POSTER

Omløpsmidler / kortsiktig gjeld

Nettobeløpet av alle balanseposter, med unntak av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler, har motpost i *Avregning bevilgningsfinansiert virksomhet* eller *Ikke inntektsført bevilgning*. Avregningen gir således et uttrykk for statens eierkapital når det gjelder kortsiktige poster og eventuelle finansielle anleggsmidler.

Anleggsmidler

Balanseført verdi av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler har motpost i regnskapslinjen *Ikke inntektsført bevilgning knyttet til anleggsmidler*. Dette representerer finansieringen av disse anleggsmidlene. Ved tilgang av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler balanseføres anskaffelseskostnaden. Samtidig går anskaffelseskostnaden til reduksjon av resultatposten *Inntekt fra bevilgninger* og til økning av balanseposten *Ikke inntektsført bevilgning knyttet til anleggsmidler*.

Avskrivning av anleggsmidler kostnadsføres. I takt med gjennomført avskrivning inntektsføres et tilsvarende beløp under *Inntekt fra bevilgning*. Dette gjennomføres ved at finansieringsposten *Ikke inntektsført bevilgning knyttet til anleggsmidler* oppløses i takt med at anleggsmidlet forbrukes i virksomheten. Konsekvensen av dette er at avskrivningene har en resultatnøytral effekt.

Ved realisasjon/avgang av driftsmidler resultatføres regnskapsmessig gevinst/tap. Gevinst/tap beregnes som forskjellen mellom salgsvederlaget og balanseført verdi på realisasjonstidspunktet. Resterende bokført verdi av ikke inntektsført bevilgning knyttet til anleggsmidlet på realisasjonstidspunktet, inntektsføres.

FORDRINGER

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for kundefordringer en spesifisert avsetning for å dekke antatt

tap.

SELVASSURANDØRPRINSIPP

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

STATENS KONSERNKONTOORDNING

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle bankinnskudd/utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

NUPI tilføres likvider løpende gjennom året i henhold til utbetalingsplan fra overordnet fagdepartement. Virksomheten disponerer en egen oppgjørskonto i konsernkontoordningen i Norges Bank. Denne renteberegnes ikke. Nettobudsjetterte virksomheter beholder likviditeten ved årets slutt.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den direkte modellen tilpasset statlige virksomheter.



Ledelseskommentar

LEDELSESKOMMENTARER - NUPI

ÅRSRAPPORTERING 2009

NUPI er et statlig forvaltningsorgan med særskilte fullmakter underlagt Kunnskapsdepartementet. Instituttets formålsparagraf lyder som følger:

Norsk utenrikspolitisk institutt (NUPI) har som formål å bidra til økt innsikt i mellomfolkelige spørsmål ved å drive forskning og utredning og ved å spre informasjon om internasjonale forhold. Instituttet skal selv bygge opp og vedlikeholde kompetanse på områder av sentral betydning for norsk utenrikspolitikk.

Årsrapporteringen for 2009 er avgitt i henhold til statlige regnskapsstandarder. Rapporteringen er tilpasset de føringer, reglement og regnskapsstandarder som er gitt fra Finansdepartementet, Kunnskapsdepartementet og Statlig senter for økonomistyring, SSØ.

Årsregnskapet presenteres med et overskudd på kr. 134 856. Dette er noe mindre enn budsjettet, og har sammenheng med et overforbruk av basisbevilgningsmidler, ikke tilstrekkelig intern overhead til å dekke påløpte infrastrukturkostnader, samt avskrivning av utestående abonnementsinntekter fra 2008. Overskuddet tilføres instituttets virksomhetskapital.

Omsetningen ved instituttet er kronemessig noe høyere enn i samme periode i 2008, men tilsvarer prisstigningen i perioden, noe som gjenspeiler et aktivitetsnivå omtrent på samme nivå. Antall årsverk er uforandret fra 2008 til 2009.

Instituttet har i løpet av 2009 inngått en rammeavtale om kjøp av IKT-utstyr etter en åpen anbudsrunde utlyst på Doffin. Det er videre inngått avtale med det britiske forlaget Routledge som overtar utgivelsen av tidsskriftet "Forum for Development Studies" fra 2010.

Personalkostnader står som tidligere for en majoritet av NUPIs kostnader. Forvaltning av personalressursen og tilhørende kostnader er derfor et prioritert område for NUPIs ledelse. Instituttet har behov for spesialkompetanse på flere felt. Tilgangen på denne kompetansen er begrenset, og vi regner derfor med en økning i lønnskostnader utover generell prisstigning.

Detaljene i finansieringssystemet for basisbevilgning kom på plass høsten 2009 i forbindelse med presentasjon av Statsbudsjettet for 2010. Tilpasning til dette systemet for å sikre god uttelling, vil være et fokusområde for instituttet framover. Det er imidlertid stor sannsynlighet for at NUPIs basisbevilgning vil reduseres noe. Derfor intensiveres innsatsen for å sikre økt bredde og større langsiktighet i instituttets inntekter.



Styrets signaturer

Elsbeth Tronstad (leder)

Rolf A. Vestvik

Torunn Laugen Haaland

Tore Gundersen

Elin O. Demiraslan

Stina Torjesen